

Lesbrief 38 De traditie en beoefening van Christelijke Meditatie (1)

lesbrief 38 De traditie en beoefening van Christelijke Meditatie (1)

door Kim Nataraja

Het is niet alleen belangrijk voor volwassenen om zich opnieuw met de innerlijke stilte te verbinden, maar in onze lawaaige wereld is schied meer nog zelfs voor kinderen en jongeren. Laatst was er in Dublin, Ierland, een meditatie-seminar over het onderricht van meditatie aan kinderen. De meeste toehoorders waren leraren en schoolhoofden. Ook de bisschoppelijke onderwijsraad was goed vertegenwoordigd. De presentaties werden erg enthousiast ontvangen – al twintig scholen vroegen deel te mogen nemen aan het pilot roject om meditatie op hun school te kunnen introduceren.

Graag wil ik de inleidende voordracht van Laurence Freeman OSB over de traditie van onze meditatiepraktijk met jullie delen.

“Elke keer als we mediteren stappen we in een grote traditie. Dit gevoel voor traditie is wezenlijk bepalend voor Christelijke meditatie – eenvoudigweg omdat meditatie zelf één van de oudste en meest universele elementen van menselijke wijsheid is.

De betekenis en het doel van meditatie wordt door de grote religies op een verschillende wijze omschreven, maar wordt in elke traditie aangetroffen. Het is de contemplatieve kern van religie zelf. Vanuit religieus oogpunt heeft het menselijk bewustzijn zich ontwikkeld en blijft het zich uitbreiden naar de ervaring van het transcendente, het eeuwig verre en eeuwig nabije mysterie van onze zijnsbron en vervulling, God.

Kardinaal Newman zei dat ‘het beste bewijs voor God in ons ligt’. Tegenwoordig wordt het bestaan van God als God betwist. Als op filosofisch en theologisch niveau de wetenschappelijke methode gehanteerd wordt, wordt God vaak afgedankt omdat God het product zou zijn van menselijke verbeelding of een projectie van menselijke behoefte.

Dat het idee van God, traditioneel beschermd en voorgeschreven door religieuze instituten, uitgedaagd wordt, heeft de religieuze zelfgenoegzaamheid diep verontrust en aan het wankelen gebracht. Religieuzen moesten de fundamentele betekenis heroverwegen van wat zij zo lang aangenomen hadden en wat zo lang in hun sociale machtsstructuren geïntegreerd was. Met de komst van de seculiere eeuw veranderde het speelveld waarop religie en andere belangrijke instituties elkaar tegenkomen. Religie kan niet langer automatisch sociale of politieke privileges claimen. Zij moet met zichzelf in gesprek gaan en op haar functioneren beoordeeld worden. De Dalai Lama zegt dat de test voor alle religies is of ‘zij de mens aardiger maakt’. Dat is een gerechtvaardigde hoewel lastige test.

In antwoord op deze enorme verandering die heden ten dage plaatsvindt, wordt het Christendom uitgedaagd zijn eigen traditie drastisch te heroverwegen en dat betekent, dat het gedwongen wordt terug te keren tot zijn wortels. De vernietigende woorden van kardinaal Martini dat de kerk uit de tijd is en zich opnieuw moet verbinden met de spirituele behoeften van de moderne wereld verwoorden zondermeer een heldere waarheid. Het zijn echter woorden die, in elk geval sinds het Concilie, niet vaak door de kerkleiders worden uitgesproken.

Toch is het niet echt nieuw dat de Kerk de behoefte voelt om naar haar oorsprong terug te gaan. In andere belangrijke periodes van vernieuwing zoals de hervormingen van de 11de eeuw, die zich

bezighielden met de liturgie en de theologische relatie tot de moderne tijd, heeft men zich ook willen bezinnen op de oorsprong. Als er een derde oecumenisch concilie zou plaatsvinden, zou deze zich misschien eveneens beraden op het spirituele aspect van de kerk en haar begrip over en beoefening van gebed. We bevinden ons al in een tijdperk dat de diepe en lang verwaarloosde aspecten van onze spirituele traditie teruggevonden heeft.” (Laurence Freeman OSB)

(wordt vervolgd)